

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 32/193

din 02 noiembrie 2020

**Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”,
urmare a autosesizării membrei Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru**

La data de 05 octombrie 2020, membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru, a solicitat, în temeiul prevederilor art. 83 din Codul serviciilor media audiovizuale, efectuarea controlului postului de televiziune „Jurnal TV”, invocând faptul că în cadrul emisiunii „Ora de Ras” din data de 04 octombrie 2020 a fost difuzată o secvență în care s-a relatat *„într-o modalitate obscenă, dezgustătoare și degradantă față de colegii de breasla, despre interviul dat de Vlad Filat în cadrul emisiunii „Главное”, moderată de către Lilia Buracovschi, jurnalistă la postul de televiziune „TVC 21”*.

În acest sens, Lidia Viziru a specificat că *„un astfel de comportament și atitudine neprofesionistă și lipsită de etică față de colegii de breaslă nu face față unui furnizor de servicii media, dar și a profesiei de jurnalist, la general. Să lovești într-un jurnalist doar pentru faptul că nu-ți place invitatul acestuia din cadrul unei emisiuni, să interpretezi eronat și să insinuezi obscenități este absolut inacceptabil”*.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, prin scrisoarea nr. 821 din 17.10.2020, prezentarea opiniei asupra celor invocate în autosesizarea membrei Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru.

Prin scrisoarea nr. 150_R20_E din 26.10.2020, ICS „REFORMA ART” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Jurnal TV”, a comunicat Consiliului Audiovizualului următoarele:

„Potrivit textului autosesizării, ne este imputată urătoarea faptă: „Astfel, postul de televiziune „Jurnal TV”, în cadrul emisiunii „Ora de Ras” din data de 04 octombrie 2020, a difuzat o secvență în care s-a relatat într-o modalitate obscenă, dezgustătoare și degradantă față de colegii de breaslă, despre interviul dat de Vlad Filat în cadrul emisiunii „Главное”, moderată de către Lilia Buracovschi, jurnalistă la postul de televiziune „TVC 21”. Consider că un astfel de comportament și atitudine nu face față unui furnizor de servicii media, dar și a profesiei de jurnalist, la general”.

Faptele date nu au fost calificate prin prisma vreunei abateri de la normele prohibitive ale legislației audiovizuale.

Analizând aceste acuzații venim să atragem atenția asupra următoarelor. Astfel, pretinsa faptă imputată s-ar fi comis în cadrul unui material de pamflet, de satiră și umoristic, în cadrul emisiunii de satiră politică Ora de Ras, cu ora de difuzare după 21:00. În cadrul lui a fost redată viziunea autorilor emisiunii asupra percepției publicului la conduita unui politician în cadrul unui interviu, fiind puse în evidență anume unele momente de conduită ambiguă și lascivă a acestuia. Autorii nu au inventat fapte sau creat evenimente, ci au selectat artistic și armonios cele mai „picante” momente din acel interviu și le-au prezentat în stil umoristico-artistic pentru a derâde un atare comportament.

Scopul materialului nu a fost nici punerea nefavorabilă a jurnalistei ce a realizat interviul și nici denigrarea ei, cu evidențierea anume a comportamentului politicianului în cauză și a modului său de activitate, fiind satirizat prin acest material.

În acest context, dacă totuși au fost lăsate urme de incertitudine sau afecțiune asupra imaginii jurnalistei Lilia Buracovschi ne prezentăm oficial scuze față de aceasta și garantăm că nu am avut nicio intenție în această privință.

În asemenea mod apreciem că nu am admis încălcarea normelor legale, după cum o atare încălcare nici nu a fost imputată”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea emisiunii „Ora de Ras”, prin prisma celor invocate de membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru.

Rezultatele monitorizării au atestat că la 04 octombrie 2020, postul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat emisiunea „Ora de Ras”, în cadrul căreia a fost difuzată o secvență (min. 30:43) în care s-a relatat despre interviul dat de Vlad Filat în emisiunea „Главное”, moderată de Lilia Buracovschi, jurnalistă la postul de televiziune „TVC 21”.

În dialogul său, înțesat de comentarii și aluzii sarcastice, prezentatorii emisiunii pun un accent negativ asupra activității profesionale a jurnalistei:

- „Nu avem încotro, trebuie să recunoaștem că poporul nostru iubește șmecherii și hoții. Bineînțeles, nu tot poporul, o anumită parte dintre cetățenii noștri. Așa-i mai îndrăgește pe cei care știu să fure cu talent, iar dacă le mai dau și lor, cetățenilor, câte o bucățică, gata îi declară sfinți.

- Încă un hoț iubit de cetățeni este și acest Filat. Mai bine zis, iubit de cetățene.

- Pe acesta nu atât îl iubesc, cât îl jelesc. Uite, a stat săracu' degeaba în pușcărie. Mi-am amintit cu această ocazie, nu știu ori a lui Pușkin sau a lui Lermontov, o frază celebră: „Она его за муки полюбила”.

- Da, da.

- Apoi, asta e despre Filat. Adică i-o stat milă, jeli. Femeile adesea încurcă jelea, mila, cu dragostea. Asta în situația în care Filat abia ar trebui să stea în pușcărie, întrucât nici nu a fost judecat pentru furturile comise.

- De, da, cetățenele oricum, îl foarte, foarte, foarte simpatizează.

- Mai ales, cetățenele jurnaliste. Are ce are Filat cu jurnalistele. De pildă, această jurnalistă de limbă rusă care l-a invitat de atâtea ori la emisiunea ei, și, în sfârșit, săptămâna trecută el a fericit-o cu prezența. Și cât de bine îl înțelegea ea pe Filat, ce băiat simpatic și de treabă-i părea, cum de săracu a ajuns la pușcărie.

- Au conversat între ei ca doi hulubași în hulubărie. Nici nu conta ce întrebări îi pune jurnalista și ce răspunsuri îi dădea Filat. O să vezi că noi, la un moment dat, am închis sunetul, în mod intenționat am lăsat să vorbească doar privirile, zâmbetele și mimica lor. Vă amintim că jurnalista conversa cu un bandit, cu un hoț de miliarde și un ins care se face vinovat de zeci de abuzuri, ca să nu mai vorbim de vina lui morală”.

Este de specificat că întreaga relatare, pe fundalul piesei „Paroles, paroles”, interpretată de cântăreața franceză Dalida, a fost însoțită atât de secvențe video din emisiunea „Главное”, cât și de secvențe din filme, combinate prin montare, astfel încât se insinuează, într-o modalitate indecentă, comportamentul ușuratic al moderatoarei, care încearcă să-l seducă pe Vlad Filat prin diverse gesturi, expresii și vestimentație, toate acestea fiind descrise cu lux de amănunte:

- „Au conversat între ei ca doi hulubași în hulubărie. Nici nu conta ce întrebări îi pune jurnalista și ce răspunsuri îi dădea Filat. O să vezi că noi, la un moment dat, am închis sunetul, în mod intenționat am lăsat să vorbească doar privirile, zâmbetele și mimica lor. Vă amintim că jurnalista conversa cu un bandit, cu un hoț de miliarde și un ins care se face vinovat de zeci de abuzuri, ca să nu mai vorbim de vina lui morală.

- Da. Eu m-am uitat la numărul de like-uri pe Facebook și știi că erau câteva sute și niște zeci de inimioare și tot de la doamne. Doamnele i-au trimis inimioare dedicate lui Filea.

- *Lui Vlad Filat îi place să dea interviu jurnaliștilor. De fapt, lui Filat îi place să dea interviuri, mai ales, jurnalistelor. Petru că și jurnalistelor le place să ia interviuri de la Vlad Filat. Iată o jurnalistă care adoră să-l intervieveze pe Filat. Îi place atât de mult asta, încât își alege cu grijă haina pentru interviul cu Filat. Pentru emisiunile cu alți politicieni, jurnalista îmbracă ceva sobru: închis la gât, de culori întunecate, albastru închis, de pildă, gri întunecat, ori chiar negru. Iar când ia interviu de la Filat, jurnalista noastră îmbracă o rochie de un gri deschis, cu decolteu, nu uită să-și pună două brățări și îl salută pe Filat cu amabilitate și chiar cu un fel de cochetărie. Da' ce zâmbet ia tras Filat! Pe lângă acest zâmbet șarmant, Filat a aplicat și alte tactici de seducție în această emisiune. Dacă la începutul interviului el stă drept în fotoliu, păstrând o distanță cuvenită, mai târziu Filat se apleacă spre dulcea jurnalistă, după care se va da și mai aproape de ea.*

- *La un moment dat, el s-a aplecat atât de mult de jurnalistă, încât mai era să iasă din cadru. Vă amintim că doamna jurnalistă vorbește așa de cochet cu unul din cei mai corupți politicieni moldoveni, unul care a participat la devalizarea Băncii de Economii, la furtul miliardului și la capturarea statului moldovenesc. Vă interesează despre ce a vorbit cocheta jurnalistă cu marele corupt? Ah! dar nu contează ce anume, contează privirile lor, zâmbetele, gesturile... Așa a fost acest interviu. Mai amintim o dată că doamna jurnalistă a conversat atât de dulce cu unul din cei mai corupți politicieni moldoveni. La sfârșit, ambii erau foarte mulțumiți. El pentru că ia dat interviu, ea pentru că ia luat”.*

Urmare a celor expuse, sunt relevante prevederile:

- art. art. 39 din Decizia nr. 127 din 26.12.2007 despre Codul de conduită a radiodifuzorilor: „Radiodifuzorii nu trebuie să-și regleze conturile prin intermediul undelor. O astfel de conduită aduce prejudicii nu numai lor, dar și profesiei în ansamblu”;

- art. 11 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale: „Furnizorii de servicii media sunt obligați să respecte legislația cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și dreptul la respectarea și ocrotirea vieții intime, familiale și private”.

Prin intermediul aplicației Viber, reprezentanta postului de televiziune „Jurnal TV”, Cristina Pohilenco, a declarat că pe lângă scuzele prezentate în scrisoarea către Consiliul Audiovizualului, realizatorii emisiunii „Ora de Ras”, Anatol Durbală și Constantin Cheianu, s-au autosesizat, la rândul lor, și a doua zi după emisiunea din 04 octombrie, pe data de 05 octombrie 2020, și-au prezentat scuzele de rigoare pe paginile lor oficiale de pe Facebook, iar pe 11 octombrie – și în cadrul emisiunii „Ora de Ras”. Folosindu-se de ocazie, Cristina Pohilenco a prezentat scuze colegei de breaslă de la postul de televiziune „TVC 21”, Lilia Buracovschi, din partea echipei „Jurnal TV”, specificând că nu au urmărit intenția de a denigra imaginea acesteia sau să o pună într-o lumină nefavorabilă. Reprezentanta postului de televiziune „Jurnal TV” a mai declarat că, ținând cont de receptivitatea și de înțelegerea de care deseori a dat dovadă Consiliul Audiovizualului, precum și de scuzele exprimate de echipa „Jurnal TV”, speră că toate acestea vor fi luate în considerație la luarea deciziei pe acest caz.

În cadrul dezbaterilor publice, membra Consiliului Audiovizualului, Ala Ursu-Antoci, a specificat că este plauzibil faptul că postul de televiziune „Jurnal TV” a conștientizat greșeală comisă, iar prezentatorii și-au cerut scuzele de rigoare față de jurnalista de la postul de televiziune „TVC 21”. Totodată, Ala Ursu-Antoci a atenționat că în unele cazuri, furnizorul de servicii media, în cadrul emisiunii respective, depășește normele bunului-simț, jignind, astfel, multe persoane.

Membra Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru, a specificat că, de fapt, este deranjată de răspunsul postului de televiziune „Jurnal TV” în scrisoarea către Consiliul Audiovizualului, fiindcă tot ei au fost cei care au recunoscut că au admis un comportament indecent prin scuzele aduse de realizatorii emisiunii, Anatol Durbală și Constantin Cheianu, ce-i drept, într-un mod sarcastic, în stilul emisiunii, menționând că era necesar ca aceste scuze să fie la modul cel mai serios, fiindcă chiar au fost încălcate limitele bunului-simț. În concluzie, luând în considerare că autorii emisiunii „Ora de Ras” au reacționat imediat și și-au cerut scuzele de rigoare în cadrul emisiunii următoare și ținând

cont de faptul că este autoarea autosesizării, Lidia Viziru a propus ca autoritatea audiovizuală să ia act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV”, fără aplicarea sancțiunii, precizând că, în cazul unei eventuale încălcări a legislației de către postul de televiziune „Jurnal TV”, va solicita amenda maximă. Propunerea Lidiei Viziru a fost susținută de membra Consiliului Audiovizualului, Ala Ursu-Antoci, și președintele Dragoș Vicol.

În același context, președintele Consiliului Audiovizualului, Dragoș Vicol, a declarat că, dincolo de precizările care au fost făcute vizavi de postul de televiziune „Jurnal TV”, că își permite într-adevăr o atitudine cu pregnante accente degradante față de ființa umană, s-a întrevăzut încă un element mult mai periculos – segregarea ori discriminarea pe considerente de sex. Astfel, Dragoș Vicol a precizat că atunci când se susține că un politician preferă anume jurnaliste și nu jurnaliști pentru a fi interviuat și, mai mult decât atât, imprimă acestui mesaj un caracter sexist, atunci acest lucru este foarte grav. În încheiere, Dragoș Vicol a spus că nu este important de a sancționa cu orice preț, ci de a transmite un mesaj ca asemenea mostre de comportament să nu fie perpetuate pe viitor.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 174 din 08.11.2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării postului de televiziune „Jurnal TV” (PRO (7) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, I. ROBU, Iu. ROȘCA, A. URSU-ANTOCI și L. VIZIRU).

2. A lua act de autosesizarea din 05 octombrie 2020 a membrei Consiliului Audiovizualului, Lidia Viziru (PRO (7) UNANIM – D. VICOL, T. BURAGA, A. COZMA, I. ROBU, Iu. ROȘCA, A. URSU-ANTOCI și L. VIZIRU).

3. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr.3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

4. Motivațiile privind rezultatele votării sunt înscrise în Procesul-verbal al ședinței Consiliului Audiovizualului din data de 02 noiembrie 2020, parte integrată a prezentei decizii.

5. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTE

Dragoș VICOL